

Motion till riksdagen 2011/12:U224

av **Veronica Palm m.fl. (S)**

En kärnvapenfri värld

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om ett intensifierat arbete för nedrustning av kärnvapen.

Motivering

För drygt 65 år sedan, i andra världskrigets slutskede, utfärdade USA:s dåvarande president Harry S Truman en order om kärnvapenangrepp mot Japan. Innebörden av Trumans beslut var en kollektiv dödsdom för befolkningen i två städer. Den första atombomben fälldes över den japanska staden Hiroshima kl. 8.15 den 6 augusti 1945. Mer än 100 000 människoliv släcktes omedelbart, och de radioaktiva partiklar som spreds har skördat tiotusentals liv i flera generationer sedan dess. Två dagar efter katastrofen i Hiroshima detonerade den andra amerikanska kärnvapenladdningen över Nagasaki och orsakade ytterligare 70 000 människors död och lade staden i ruiner. Vi måste påminna oss om dessa tragedier. De kan, så länge kärnvapnen existerar, återupprepas.

Sedan andra världskrigets slutskede har kärnvapnen utgjort ett växande hot mot mänskligheten. Ett hot som befästes av årtionden av kapprustning under kalla kriget, och som eskalerat även efter terrorbalansens tid. Flera stater har skaffat sig kärnvapen sedan dess och ytterligare stater gör ansatser till att förse sig med sådana. De ursprungliga kärnvapenstaterna – USA, Sovjetunionen (i dag Ryssland), Frankrike, Storbritannien och Kina – har på senare tid fått sällskap av nya: Israel, Indien, Pakistan och Nordkorea. Att militärmakter besitter vapen som kan användas för massiva påtryckningar, i form av hot om total förintelse, utgör ett kraftfullt hinder för att vi i framtiden ska kunna bygga en fredlig global samverkan. Ingen kan vinna ett kärnvapenkrig. Det enda resultatet av ett sådant vore ömsesidig utplåning.

Fel! Okänt namn på

År 1970 trädde icke-spridningsavtalet (NPT) i kraft. Avtalet ålägger kärnvapenstaterna att nedrusta sina kärnvapen, förbjuder icke-kärnvapenstaterna att skaffa kärnvapen, men tillåter alla stater att använda kärnkraft i fredligt syfte. Men sedan dess har det alltså tillkommit ytterligare fyra kärnvapenstater. I dag finns dessutom mer än 22 000 kärnvapen med en sammanlagd kapacitet att förinta allt liv på jorden flera gånger om. En stor del av dessa står i ständig beredskap och kan avfyras inom loppet av minuter. Således finns alltid risken för oöverlagda eller oavsiktliga angrepp. Det är därför uppenbart att den förevarande nedrustningsregimen i form av icke-spridningsavtalet är otillräcklig. Det krävs ytterligare ansträngningar för att stärka icke-spridningsavtalet och för att leda arbetet för en kärnvapenfri värld framåt.

Sverige har tidigare legat i framkant i kampen för fred och nedrustning. Inte minst med framträdande socialdemokrater i spetsen som Hjalmar Branting, Alva Myrdal, Inga Thorsson, Olof Palme och Anna Lindh. År 2003 tillsatte den svenska regeringen på Anna Lindhs initiativ den så kallade Blixkommissionen med Hans Blix som ordförande. Syftet var att få fram strategier för icke-spridning och nedrustning. Blixkommissionen presenterade sin rapport 2006, vari 60 rekommendationer till världssamfundet framfördes. Av dessa handlade 30 om kärnvapen. Kommissionen rekommenderar bland annat ett förbud mot att placera ut kärnvapen annat än på eget territorium, ett på sikt totalt förbud mot kärnvapen och krav på USA att ratificera provstoppsavtalet och upphöra med sina provsprängningar av nukleära vapenladdningar. Blixkommissionen förordar också ett svenskt värdskap för ett stående sekretariat för icke-spridningsavtalet (NPT) för att övervaka och pådriva icke-spridnings- och nedrustningsprocessen.

Sverige bör visa vägen mot en kärnvapenfri värld genom att aktivt arbeta för förverkligandet av Blixkommissionens förslag. I EU har vi också en viktig politisk plattform för att driva nedrustnings- och fredsfrågor. Genom samordnade påtryckningar tillsammans med andra icke-kärnvapenstater bör vi verka för att EU:s två kärnvapenmakter Storbritannien och Frankrike avvecklar sina kärnvapenarsenaler helt. Då kan hela Europa bli en kärnvapenfri zon och EU ett exempel för resten av världen.

För ett framgångsrikt arbete mot en kärnvapenfri värld är det också nödvändigt att vi tar upp kampen för instiftandet av en internationell konvention som förbjuder kärnvapen. Trots att kärnvapnen är de i särklass mest farliga vapnen som finns är de ännu inte förbjudna. Internationella konventioner förbjuder redan bland annat personminor, klustervapen och senapsgas. Sedan personminor förbjöds har handeln med och användandet av dem praktiskt taget upphört. Konventioner mot kemiska och biologiska stridsmedel har också visat sig effektiva i arbetet mot att avveckla dem helt. Därför är en konvention som förbjuder kärnvapen en viktig åtgärd för att nå en värld fri från ett överhängande massförstörelsehot.

Jämte de klimatförändringarna och de stora socioekonomiska orättvisorna i världen är kärnvapnen ett av de största hoten mot vår tillvaro på jorden. Vad som krävs är politisk vilja och folklig mobilisering.

Förhandlingarna inom ramen för icke-spridningsavtalet (NPT) har många gånger gått i stå, delvis beroende på USA:s motsträvighet. Men med makt-

Fel! Okänt namn på

skiftet i USA där president Obamas uttalade vision är en på sikt kärnvapenfri värld och med det faktum att fler och fler stater höjer rösten för utfasning av kärnvapen förhandlingsläget mer hoppfullt. Därför måste vi nu höja nedrustningstakten så att vi kan uppnå en kärnvapenfri värld inom vår livstid.

Stockholm den 21 september 2011

Veronica Palm (S)

Arhe Hamednaca (S)

Teres Lindberg (S)

Anders Ygeman (S)

Börje Vestlund (S)

Ylva Johansson (S)